

**Uchwała Nr XXXVIII/239/2014
Rady Powiatu Człuchowskiego
z dnia 30 stycznia 2014 r.**

***w sprawie przyjęcia strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie
człuchowskim na lata 2014- 2020***

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz.595, z późn. zm.), art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)

Rada Powiatu Człuchowskiego

uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię rozwiązywania problemów społecznych w powiecie człuchowskim na lata 2014-2020, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Człuchowskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Człuchowskiego
Tadeusz Lisowski

Załącznik Nr 1

do uchwały nr XXXVIII / 239 /2014

Rady Powiatu Człuchowskiego

z dnia 30 stycznia 2014r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W POWIECIE
CZŁUCHOWSKIM
NA LATA 2014-2020**

**OPRACOWANY
PRZEZ ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE W CZŁUCHOWIE**

CZŁUCHÓW 2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO	7
II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	14
III. ANALIZA SWOT	19
IV. CELE	22
V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	24
V. SYSTEM REALIZACJI I MONITORINGU	24

WSTĘP

Obowiązek opracowania i realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, wynika z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r., poz. 182 z późn. zm.). Artykuł 19 pkt 1 w/w ustawy określa sposób realizacji tego zadania:

- strategia powinna uwzględniać programy pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych oraz inne programy mające na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- opracowanie tego dokumentu powinno być dokonane po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Dotychczasowe priorytety działań Powiatu Człuchowskiego w obszarze polityki społecznej określa „Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Człuchowskim na lata 2006-2013” przyjęta uchwałą Rady Powiatu Człuchowskiego Nr .XLIII/254/2006 z dnia 31 sierpnia 2006r.

Głównym powodem opracowania Strategii była konieczność określenia polityki społecznej Powiatu Człuchowskiego oraz misji, jej celów i kierunków działania na najbliższe lata, pozwalających na budowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu instytucjonalnej ochrony bezpieczeństwa mieszkańców naszego powiatu, tak by dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań pojedynczych grup i ludzi.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została przygotowana poprzez partycypacyjną metodę opracowania i realizacji Strategii, która obejmowała następujące etapy:

1. Zarządzeniem Nr 21/2013 z dnia 21 października 2013r. Starosta Człuchowski powołał Zespół ds. opracowania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego na lata 2014-2020”. W skład Zespołu weszły następujące osoby:
  - Jerzy Górny - Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie,
  - Wiesława Macugowska - starszy specjalista pracy z rodziną,
  - Monika Zawada - specjalista pracy z rodziną,
  - Anna Stoltmann - specjalista pracy z rodziną,
  - Ewelina Żugaj - pracownik socjalny,
  - Paweł Kisielowski - sekretarz PZOoN,
  - Katarzyna Żmuda-Trzebiatowska - Koordynator projektu EFS.

Obsługę techniczno – organizacyjną oraz ostateczne opracowanie niniejszego zarządzenia powierzono Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie.

2. Zebranie materiałów i przygotowanie danych statystycznych o sytuacji społecznej na terenie Powiatu Człuchowskiego.
3. Poprowadzenie pierwszego spotkania warsztatowego z udziałem przedstawicieli różnych środowisk. Podczas warsztatu przedstawiono dane statystyczne o sytuacji społecznej i na ich podstawie oraz wykorzystując doświadczenie uczestników warsztatu – metodą „burzy mózgów” dokonano identyfikacji i kategoryzacji głównych problemów społecznych występujących na terenie naszego powiatu. W trakcie warsztatu pracowano również nad analizą zasobów wewnętrznych i analizą otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń – przeprowadzono analizę SWOT.
4. Spotkania Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego, podczas których opracowano materiały zebrane na pierwszym spotkaniu warsztatowym.
5. Poprowadzenie drugiego spotkania warsztatowego z udziałem przedstawicieli różnych środowisk. Podczas warsztatu przedstawiono tabelę zawierającą uszeregowane problemy według stopnia ważności oraz analizę ich współzależności i relacji. Tabelę opracowano na podstawie materiałów z pierwszego spotkania warsztatowego. W trakcie warsztatu uczestnicy dokonali weryfikacji treści tabeli, która po tej korekcie stała się podstawą do przygotowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego na lata 2014 – 2020.
6. Spotkania Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego, podczas których przygotowano założenia do opracowania dokumentu: Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Człuchowskiego.
7. Przygotowanie ostatecznej wersji dokumentu – pracownicy PCPR.
8. Zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne w okresie od 9 do 26 stycznia 2014r. W związku z tym dokument zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Człuchowskiego oraz na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie.

Dokument zawiera program pomocy społecznej przeznaczony do realizacji w najbliższych latach w Powiecie Człuchowskim. Jest on ujęty w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań uwzględniających kompetencje, zasoby oraz możliwości finansowe i organizacyjne powiatu. Zawarte w strategii propozycje działań mają na celu poprawę warunków życia rodzin i osób, które nie są w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów, a docelowo przywrócić ich do społeczeństwa.

Projekt dokumentu został poddany konsultacjom społecznym od 9 stycznia do 23 stycznia 2014r. W trybie konsultacji nie zostały zgłoszone żadne uwagi.

Stosowanie zapisów strategii umożliwi zaplanowanie rozwoju wybranych obszarów polityki społecznej oraz podejmowanie innych działań na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców powiatu. Strategia wskazuje główne kierunki działań dla podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, czyli organów administracji samorządowej.

Powiatowa Strategia obejmuje 5 obszarów działania, do których należą: właściwie funkcjonująca rodzina, włączenie społeczne osób niepełnosprawnych, aktywni seniorzy, ekonomia społeczna, system pomocy społecznej.

UCZESTNICZY

1. Adamczyk Jerzy – Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa Publicznego Rady Miejskiej w Człuchowie
2. Babińska Magdalena – Pracownik Eko „Szkoły Życia” w Wandzinie
3. Bauza Mariusz – Kurator Zawodowy Sądu Rejonowego w Człuchowie
4. Bondarenko Adam – Dyrektor Miejskiego Domu Kultury w Człuchowie
5. Czajkowska Danuta – Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie
6. Dziemiańczyk Karol – Zastępca Komendanta Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie
7. Dzwonkowska-Gurdak Joanna – Pracownik Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Człuchowie
8. Ginter Danuta – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przechlewie
9. Gomułka Elżbieta – Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Powiatu Człuchowskiego w Człuchowie
10. Górny Jerzy – Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie
11. Hołubowska Zdzisława – Przedstawiciel Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego w Chojnicach
12. Józefowska Elżbieta – Kierownik Działu Usług Opiekuńczych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie
13. Janusz Jacek – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Debrznie
14. Kiel Bożena – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koczale

15. Kroplewska Marzena – Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Człuchowie
16. Krusiński Henryk – Prezes Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Krokus” w Człuchowie
17. Lewandowska Katarzyna – Pracownik Socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem
18. Lisek Jolanta – Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Człuchowie
19. Łuczycka Krystyna – Przewodnicząca Komisji Budżetu Rady Miejskiej w Człuchowie
20. Macugowska Wiesława – Starszy specjalista pracy z rodziną w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie, psycholog kliniczny
21. Majcher Dariusz – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeczenicy
22. Masiak Aleks – Przedstawiciel Cechu Rzemiosł Różnych w Człuchowie
23. Misztal Grażyna – Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Człuchowie
24. Myszka Marek – Pracownik Socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie
25. Nickowska Natalia – Przewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady d/s Osób Niepełnosprawnych w Człuchowie
26. Olczak Iwona – Pracownik Starostwa Powiatowego w Człuchowie
27. Osińska Ewa – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człuchowie
28. Paszun Miron – Pastor Kościoła Zielonoświątkowego
29. Pawlik Magdalena – Pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem
30. Piworowicz Andrzej – Dyrektor Powiatowej Bursy Szkolnej w Człuchowie
31. Pluto – Prądyński Andrzej – Członek Zarządu Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrno
32. Rachubiński Zdzisław – Dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Człuchowie
33. Radziemska Grażyna – Przewodnicząca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Człuchowie
34. Różański Krzysztof – Proboszcz Parafii Matki Boskiej Królowej Polski, Dziekan Dekanatu Człuchowskiego
35. Staszów Zdzisław – Członek Powiatowej Rady Zatrudnienia w Człuchowie, przedsiębiorca

36. Stoltmann Anna – Specjalista pracy z rodziną w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie
37. Suchański Andrzej – Prezes Stowarzyszenia „Jedynka” w Człuchowie
38. Swajda Halina – Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Człuchowie
39. Strojek Władysław – Dyrektor Powiatowego Ośrodka Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki w Człuchowie
40. Szymański Stanisław – Kurator Zawodowy Sądu Rejonowego w Człuchowie
41. Woźniak Iwona – Policjant Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie
42. Zając Zbigniew – Przedstawiciel Polskiego Czerwonego Krzyża w Człuchowie
43. Zawada Monika – Specjalista pracy z rodziną w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie
44. Żmuda-Trzebiatowska Katarzyna – Pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie
45. Żugaj Ewelina – Pracownik Socjalny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie

I. CHARAKTERYSTYKA POWIATU CZŁUCHOWSKIEGO

Powiat Człuchowski położony jest w południowo – zachodniej części województwa pomorskiego w odległości 130 km od Gdańska, 110 km od Słupska i 90 km od Starogardu Gdańskiego; na skrzyżowaniu dróg krajowych: Nr 22 Elbląg – Gorzów Wielkopolski i Nr 25 Koszalin – Bydgoszcz. Przez Człuchów przebiega lokalna linia kolejowa Chojnice – Szczecinek. Sąsiaduje on od północy z powiatami – chojnickim i bytowskim, od zachodu z powiatem szczecineckim położonym w województwie zachodniopomorskim, od południa

z powiatem złotowskim położonym w województwie wielkopolskim i powiatem Sępólno Krajeńskie położonym w województwie kujawsko – pomorskim.

Rys. 1. Podział województwa pomorskiego
Źródło: <http://www.gminy.pl/>

Powiat Człuchowski położony na Pojezierzu Kaszubskim, posiada wyjątkowe walory krajobrazowo – przyrodnicze oraz czyste, nieskażone środowisko. Wspaniałe lasy, które zajmują połowę powierzchni powiatu, liczne jeziora i rzeki, urozmaicona rzeźba terenu, duża ilość rezerwatów przyrody i obszarów chronionego krajobrazu to niewątpliwie atrakcyjne walory turystyczne dla tych, którzy preferują cichy i spokojny wypoczynek na łonie natury, z dala od wielkomiejskiego zgiełku.

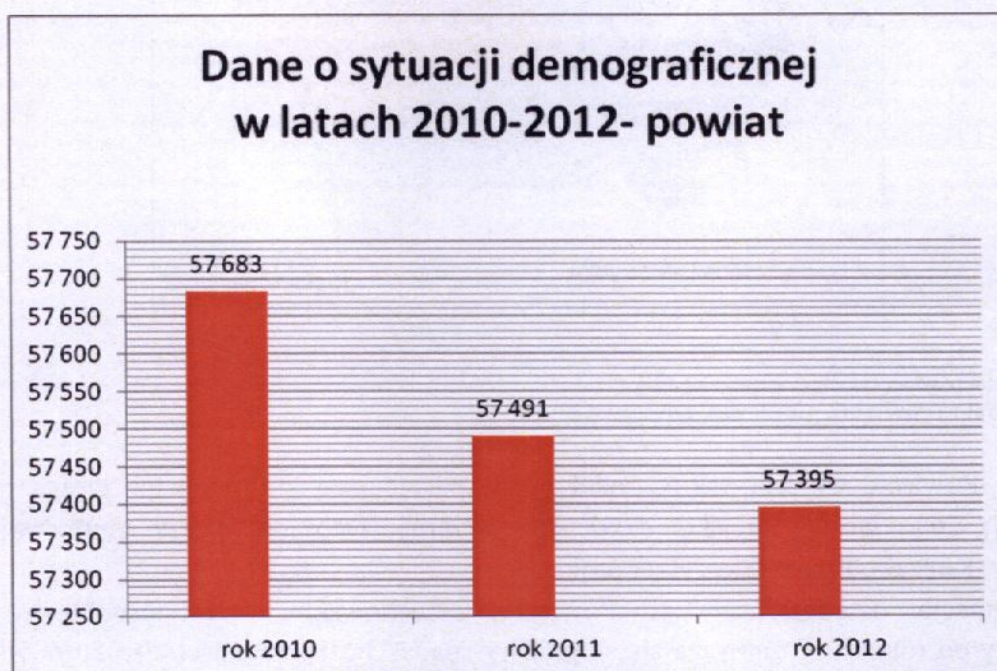
Rys. 2. Podział powiatu człuchowskiego na gminy.
 Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Powiat_człuchowski

W Powiecie Człuchowskim znajdują się następujące gminy: jedna gmina miejska Człuchów, dwie gminy miejsko – wiejskie: Czarne, Debrzno, cztery gminy wiejskie: Człuchów, Koczała, Przechlewo, Rzeczenica.

Sytuacja demograficzna w Powiecie Człuchowskim jest stosunkowo dobra. Począwszy od roku 2000 zauważa się stopniowy spadek liczby ludności. Struktura wiekowa charakteryzuje się względnie wysokim odsetkiem ludzi młodych.

TABELA 1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Mieszkańcy (w osobach)			
Ogółem	57 683	57 491	57 395
Kobiety			
Ogółem	29 183	29 083	20 040
Wiek 0-17	6 023	5 887	5 842
Wiek produkcyjny	17 680	17 488	17 395
Wiek emerytalny	5 480	5 708	5 803
Mężczyźni			
Ogółem	28 500	28 408	28 355
Wiek 0-17	6 211	6 020	5 935
Wiek produkcyjny	20 025	20 038	19 987
Wiek emerytalny	2 254	2 350	2 433

Ze względu na swoje położenie, brak większych bogactw mineralnych oraz słabe zaludnienie, na obszarze powiatu nigdy nie rozwinęła się żadna poważniejsza gałąź przemysłu. Nadzieją na rozwój i przyciągnięcie inwestorów może być lokalizacja filii Pomorskiej Strefy Ekonomicznej na terenie Gminy Człuchów oraz Inkubatora Przedsiębiorczości w Cierzniach. Brak przemysłu ma oczywiście ujemny wpływ na zamożność i status społeczny większości jej mieszkańców. Poniżej przedstawiono dane dotyczące osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 2 RYNEK PRACY

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Bezrobotni ogółem	5 132	4 863	4 817
Bezrobotni długotrwale ogółem	2 649	2 581	2 664
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	1 122	1 061	994

W powiecie człuchowskim stosunkowo dużo osób korzysta ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej.

Tabela 3 DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA OPS - POWIAT

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba rodzin	4244	3647	3708
Liczba osób w rodzinach	12417	11901	12516
Osoby długotrwale korzystające	1757	1708	1671
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie			
Liczba rodzin	3467	3248	3307
Liczba osób w rodzinach	8543	8199	8288
Osoby długotrwale korzystające	2371	2223	2188
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA			
Ubóstwo			
Liczba rodzin	1692	1758	1764
Liczba osób w rodzinach	5423	4495	5308
Bezrobocie			
Liczba rodzin	1801	1872	1881
Liczba osób w rodzinach	6175	6322	6130
Niepelnosprawność			
Liczba rodzin	1129	1097	1130
Liczba osób w rodzinach	2877	3175	2831
Długotrwała lub ciężka choroba			
Liczba rodzin	969	986	1012
Liczba osób w rodzinach	2655	2752	2585
Bezradność (problemy)			

Liczba rodzin	473	454	447
Liczba osób w rodzinach	2124	2037	1741
Alkoholizm			
Liczba rodzin	189	203	174
Liczba osób w rodzinach	349	320	282
Narkomania			
Liczba rodzin	5	4	4
Liczba osób w rodzinach	9	8	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa			
Liczba rodzin	402	315	273
W tym: wielodzietność			
Liczba rodzin	112	161	133
Bezdomność			
Liczba rodzin	59	52	61
Liczba osób w rodzinach	64	57	70
Opuszczenie zakładu karnego			
Liczba rodzin	27	23	15
Liczba osób w rodzinach	34	41	23
Przemoc w rodzinie – ofiary przemocy			
Liczba rodzin	20	19	47
Liczba osób w rodzinach	75	83	164
Przemoc w rodzinie – sprawcy przemocy			
Liczba osób	3	15	50

W powiecie człuchowskim funkcjonują instytucje działające na rzecz mieszkańców powiatu pozwalające rozwiązywać ich problemy społeczne, socjalne, związane z rodziną oraz z opieką i wychowaniem dziecka.

Tabela 4 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA - POWIAT

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba mieszkań w zasobie gmin	1 428	1 385	1 270
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie z zasobów gminy	243	270	201
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	122	124	141

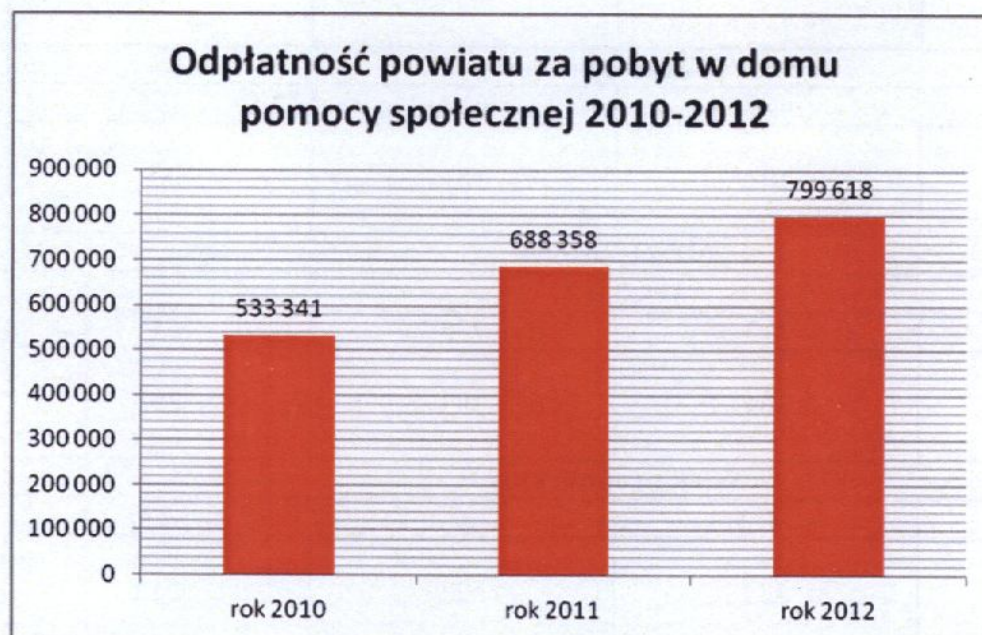
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne	89	97	107
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, dzienny opiekun)	1	1	3
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, dzienny opiekun)	0	0	0
Liczba przedszkoli	16	15	16
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu według złożonych wniosków	30	88	20
Liczba szkół podstawowych	20	21	21
Liczba szkół gimnazjalnych	11	11	11
Liczba szkół ponadgimnazjalnych	9	10	10
W tym: liczba szkół przygotowujących do zawodu	6	6	6
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	60	65	65
Liczba bibliotek publicznych	16	16	16
Liczba domów kultury	6	6	6
Liczba obiektów sportowych	63	65	69
Liczba boisk przyszkolnych	33	39	36
Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej	22	27	27
Liczba szpitali	1	1	1
Liczba ośrodków dla cudzoziemców ubiegających się o status uchodźcy	0	0	0
INFRASTRUKTURA SOCJALNA			
Sąd Rejonowy	1	1	1

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1	1	1
Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	1	1	1
Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	1	1	1
Ośrodki Pomocy Społecznej	7	7	7
Noclegownie	1	1	1
Kluby dla osób niepełnosprawnych	1	1	1
Domy Pomocy Społecznej	1	1	1
Środowiskowe Domy Samopomocy	1	1	1
Dzienne Domy Pomocy	0	0	0
Rodzinne Domy Pomocy	0	0	0
Mieszkania chronione	0	0	0
Ośrodki Interwencji Kryzysowej	0	0	0
Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze	1	1	4
Centrum Integracji Społecznej	0	0	0
Kluby Integracji Społecznej	1	1	1
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1	1	1
Zakład Aktywności Zawodowej	1	1	1
Zakłady Opiekuńczo- Lecznicze	2	2	2

Osoby starsze mają także zapewnioną godną starość.

Tabela 5 ODPLATNOŚĆ GMIN POWIATU ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ - POWIAT

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba osób	27	34	38
Liczba świadczeń	303	360	401
Kwota świadczeń w złotych	533 341	688 358	799 618

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Pomoc społeczna pomaga przezwyciężyć trudne sytuacje życiowe tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

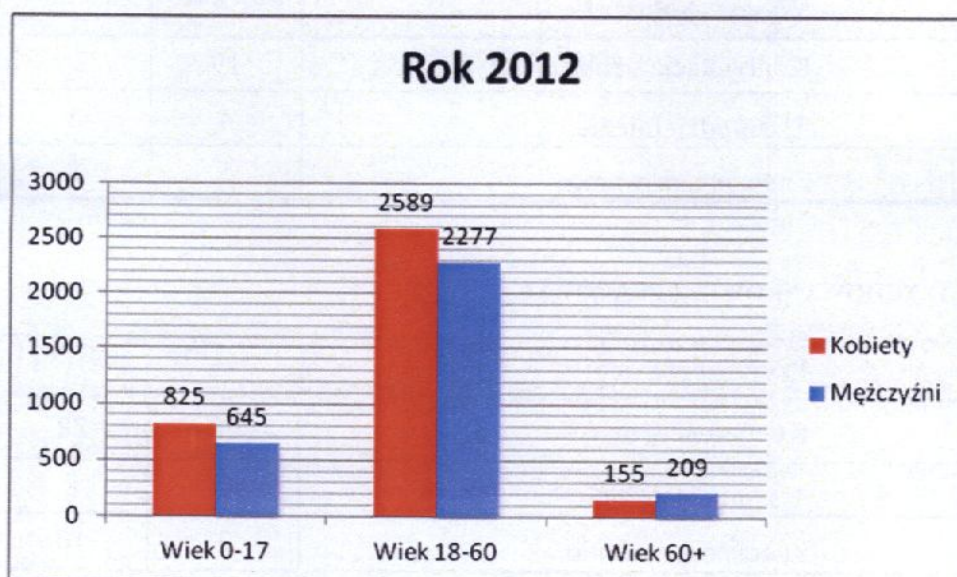
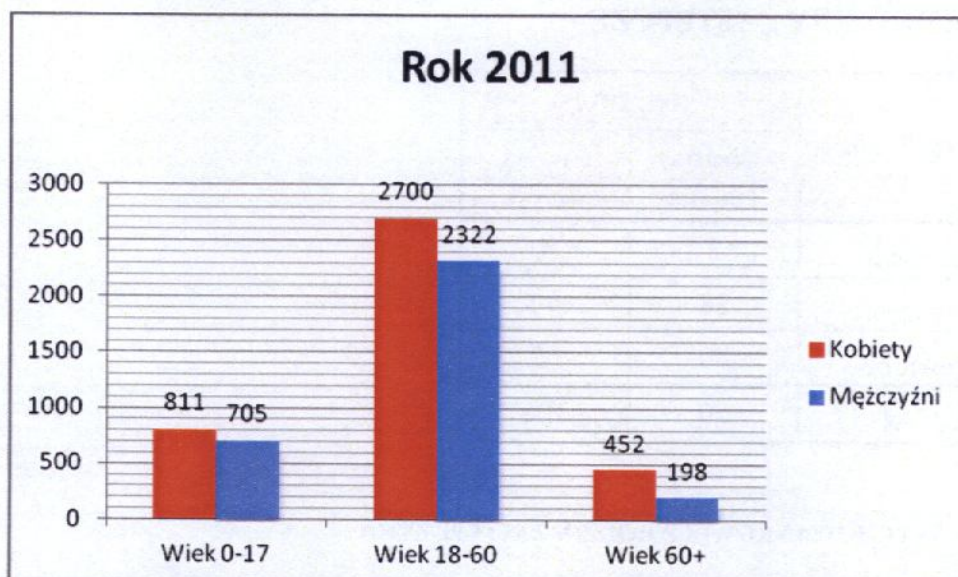
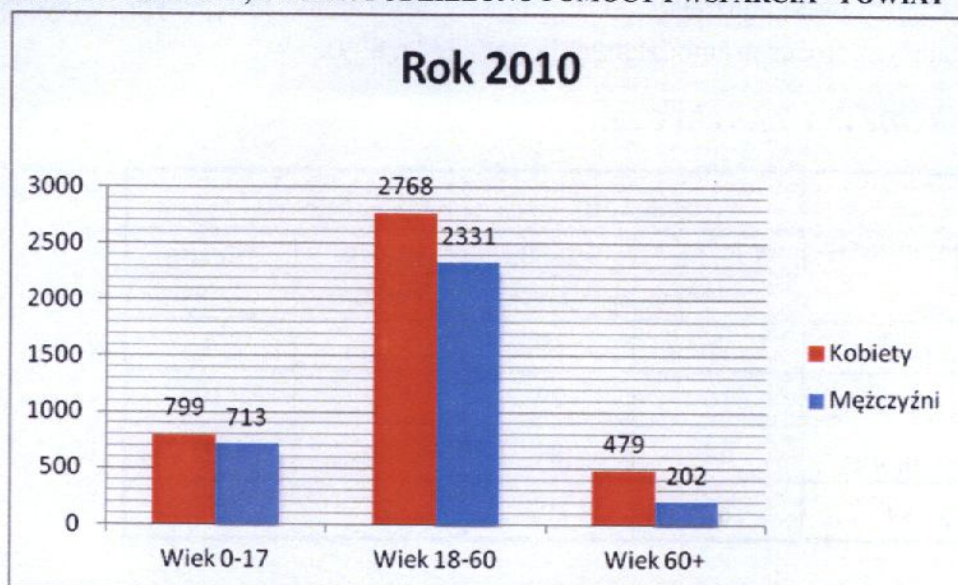
Beneficjentami pomocy społecznej są osoby i rodziny ze wszystkich zainteresowanych grup społecznych i struktur społecznych. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy ośrodków pomocy społecznej znajdujących się na terenie powiatu człuchowskiego.

Tabela 6 WYBRANE KATEGORIE OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA - POWIAT

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
KOBIETY			
Wiek 0-17			
Liczba osób	799	811	825
W tym: osoby długotrwale korzystające	225	242	257
Wiek produkcyjny			
Liczba osób	2768	2700	2589
W tym: osoby długotrwale korzystające	1013	1009	984
Wiek emerytalny			
Liczba osób	479	452	155
W tym: osoby długotrwale korzystające	121	107	85
MEŹCZYŹNI			
Wiek 0-17			
Liczba osób	713	705	645
W tym: osoby długotrwale korzystające	364	383	395
Wiek produkcyjny			
Liczba osób	2331	2322	2277
W tym: osoby długotrwale korzystające	535	523	518
Wiek emerytalny			
Liczba osób	202	198	209
W tym: osoby długotrwale korzystające	33	25	36

WYBRANE KATEGORIE OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA - POWIAT

Powiat Człuchowski udzielał także pomocy rodzinom zastępczym i wychowankom rozpoczynającym proces usamodzielnienia (tab. 7, 7a, 8, 9).

Tabela 7 RODZINY ZASTĘPCZE

Wyszczególnienie	Rok 2010		Rok 2011	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Zawodowe	2	4	2	4
Niespokrewnione	16	22	13	19
Spokrewnione	64	81	60	79
RAZEM	82	107	75	102

Tabela 7a RODZINY ZASTĘPCZE

Wyszczególnienie	Rok 2012	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Zawodowe	2	4
Niezawodowe	28	40
Spokrewnione	40	62
RAZEM	70	106

Tabela 8 WYCHOWANKOWIE Z RODZIN ZASTĘPCZYCH

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Kontynuacja nauki	19	24	19
Usamodzielnienie	4	5	4
Zagospodarowanie	5	8	6

Tabela 9 WYCHOWANKOWIE Z PLACÓWEK

Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Kontynuacja nauki	28	28	14
Usamodzielnienie	2	8	6
Zagospodarowanie	2	10	6

W Powiecie Człuchowskim można uszeregować problemy według stopnia ważności dokonując analizy współzależności i relacji pomiędzy problemami społecznymi w danych obszarach:

1. Rodzina:

- a) Niedostateczna stabilność sytuacji materialnej:
  - Niewystarczająca liczba miejsc pracy,
  - Niskie dochody,
  - Nieodpowiednie i niedostosowane kwalifikacje do potrzeb rynku pracy,
  - Niska aktywność osób bezrobotnych,
  - Uzależnienie od pomocy społecznej.
- b) Problemy opiekuńczo – wychowawcze:
  - Wyjazdy za pracą,
  - Zanik wartości oraz więzi i wzorców rodzinnych,
  - Rodziny niepełne (rozwoły, samotne matki, niska liczba zawieranych małżeństw),
  - Bezradność,
  - Nieprawidłowo wypełniane funkcje rodzinne,
  - Słaba motywacja w rodzinie do zmiany,
  - Niedostateczne umiejętności wychowawcze,
  - Patologie,
  - Zaniedbane wsparcie ze strony rodziny,
  - Brak poradnictwa rodzinnego,
  - Brak rodzin zastępczych,
  - Zbyt mało czasu poświęcanego dziecku,
  - Euro sieroctwo,
  - Demoralizacja dzieci i młodzieży oraz wzrost przestępczości.
- c) Przemoc domowa:
  - Alkoholizm,
  - Choroby psychiczne,
  - Brak umiejętności wychowawczych,
  - Trudności finansowe.

2. Niepełnosprawni:

- a) Brak informacji na temat ilości i potrzeb osób niepełnosprawnych:
  - Wiele instytucji orzekających,
  - Brak danych statystycznych na temat liczby i potrzeb osób niepełnosprawnych.
- b) Mała dostępność do lekarzy specjalistów, rehabilitantów:
  - Ograniczona liczba zakontraktowanych świadczeń,
  - Pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa.
- c) Brak akceptacji ze strony środowiska:
  - Niska wrażliwość społeczna,
  - Nieposiadanie wiedzy na temat niepełnosprawności oraz o przysługujących prawach dla osób niepełnosprawnych,
  - Niedostateczny system wsparcia,
  - Niewystarczająca liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
  - Niska liczba organizacji pozarządowych wspierających osoby niepełnosprawne.

3. Osoby starsze:

- a) Poczucie izolacji społecznej:
  - Zanik więzi rodzinnych,
  - Samotność,
  - Brak wsparcia instytucjonalnego.
- b) Problemy zdrowotne:
  - Choroby wieku starczego,
  - Brak opieki geriatrycznej,
  - Niewystarczająca ilość miejsc w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicych,
  - Trudności w zapewnieniu opieki w miejscu zamieszkania,
- c) Trudna sytuacja materialna:
  - Zwiększające się wydatki związane z pogarszającym się stanem zdrowia.

4. Ekonomia społeczna:

- a) Brak wiedzy na ten temat:
  - Brak informacji w mediach na temat ekonomii społecznej,
  - Brak jasnych przepisów w tym zakresie,
  - Mała liczba szkoleń z zakresu ekonomii społecznej,
  - Brak zaangażowania innych instytucji (poza OPS) w tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.
- b) Brak liderów:
  - Brak tradycji spółdzielczości,
  - Brak wsparcia ze strony samorządu,
  - Brak wiedzy na temat ekonomii społecznej.

5. System pomocy społecznej:

- a) System prawny:
  - Zbyt często zmieniające się obowiązujące prawo,
  - Wprowadzanie dodatkowych ustaw,
  - Brak jednolitej interpretacji przepisów prawa,
  - Biurokracja papierowa i elektroniczna,
- b) Brak środków finansowych na realizację zadań:
  - Zwiększanie katalogu zadań obowiązkowych samorządów,
  - Brak dofinansowania zadań z budżetu państwa,
  - Trudności finansowe samorządu,
- c) Niewystarczająca infrastruktura społeczna (brak mieszkań chronionych, rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, brak ośrodka interwencji kryzysowej):
  - Trudności finansowe samorządu,
  - Brak dofinansowania z budżetu państwa,
  - Trudności lokalowe,
  - Niedostatek rodzin chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
  - Niespełnianie kryteriów przez kandydatów na rodziny zastępcze,

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT pozwala na wskazanie najważniejszych, dla społeczeństwa lokalnego, problemów. Analiza ta jest metodą, która podkreśla zarówno mocne i słabe strony społeczności Powiatu Człuchowskiego, jak również szanse i zagrożenia, które mogą wystąpić na obszarze działania. Analiza SWOT wskazuje potencjał jakim dysponuje Powiat

Człuchowski oraz precyzuje istniejące niedobory. Tak przedstawiona sytuacja społeczna w powiecie wskazuje działania, jakie należy podjąć dla stworzenia odpowiednich warunków życia dla społeczności lokalnej.

Analiza powiatu została zdiagnozowana poprzez rozpoznanie kluczowych czynników sklasyfikowanych w danych obszarach w następujący sposób:

RODZINA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - urlop rodzicielski - wsparcie z tytułu urodzenia dziecka - opieka pokoleniowa - większość rodzin dobrze pełni swoją funkcję - pomoc ze strony przedstawicieli lokalnych instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> - mała liczba rodzin zastępczych - brak pogotowia opiekuńczego - kult pieniądza - problemy opiekuńczo-wychowawcze (bezradność) - wyjazdy rodziców za granicę - brak wzorców - wzrost liczby związków nieformalnych - brak poradnictwa rodzinnego - długi czas pracy = brak czasu dla dzieci - brak wsparcia rodziców w podejmowaniu działań na rzecz małoletnich
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie miejsc pracy - wsparcie asystentów rodziny - współpraca z organizacjami pozarządowymi - świetlica - odbudowywanie wartości przez instytucje (np. kościoły) - powołanie „Szkoły dla rodziców” - rodziny pomocowe wspierające 	<ul style="list-style-type: none"> - uzależnienia - euro sieroctwo - wzrost rodzin zastępczych - mało dzieci w rodzinach - odchodzenie od tradycyjnego modelu rodziny - późne rodzicielstwo - demoralizacja młodzieży - wzrost przestępczości - rozpad rodzin - lenistwo

NIEPEŁNOSPRAWNI

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - istnienie DPS w Czarnem - istnienie hospicjum w Człuchowie - wzrost dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych - programy wyrównujące szanse - kluby dla osób niepełnosprawnych - wzrastająca świadomość społeczeństwa o problemach osób niepełnosprawnych - organizacje pozarządowe - istnienie Centrum Rehabilitacji - program „likwidacja barier architektonicznych” 	<ul style="list-style-type: none"> - brak rozeznania problematyki - słaby dostęp do specjalistów - brak perspektyw na integrację społeczną i aktywizację - małe uwrażliwienie społeczne - brak analizy potrzeb środowiska - brak środków finansowych na dostosowanie danej potrzeby / działalności - zbyt mała liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - brak informacji o przysługujących prawach i możliwościach skorzystania ze środków

- PZOON - PFRON	PFRON
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - programy unijne, dotacje - podejmowanie inicjatyw przez organizacje, stowarzyszenia - rozwój wolontariatu - zaangażowanie szkół w kreowaniu życzliwych postaw wobec osób niepełnosprawnych - program „likwidacja barier architektonicznych” - tworzenie klas integracyjnych - integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem - powołanie do życia spółdzielni socjalnych - aktywizowanie do wejścia na otwarty rynek pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - nieprzychylność wobec zmian społecznych, wolontariatu - brak autentycznego ruchu społecznego - wykorzystywanie przez pracodawców - niedostateczny system wsparcia - wykluczenie społeczne - wzrost liczby osób niepełnosprawnych

OSOBY STARSZE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - istnienie instytucji / organizacji wspierających osoby starsze - istnienie klubów seniora - doświadczenie życiowe i zawodowe osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> - niskie dochody - problemy zdrowotne - brak wsparcia instytucjonalnego dla organizacji senioralnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - aktywność osób starszych - potencjał intelektualny osób starszych - elastyczny czas pracy - środki unijne - uniwersytety trzeciego wieku 	<ul style="list-style-type: none"> - starzejące się społeczeństwo - samotność - zanik więzi rodzinnych - izolacja społeczna - brak uregulowań prawnych dot. osób starszych

EKONOMIA SPOŁECZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - istnienie Klubu Integracji Społecznej - istnienie Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno - programy unijne 	<ul style="list-style-type: none"> - niska świadomość społeczna o tym, gdzie i jak korzystać z pomocy - brak tradycji w zakresie aktywności społecznej
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, wymiana doświadczeń, spotkania informacyjne - spółdzielnie socjalne - środki unijne 	<ul style="list-style-type: none"> - negatywne nastawienie, pasywność społeczeństwa - brak świadomości i wiedzy władz - brak wiedzy o ekonomii społecznej

SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ (służby społeczne, współpraca, organizacja)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - zaplecze techniczne - placówki OPS / PCPR - szpital / służba zdrowia - oświata - świetlice - zasoby ludzkie - organizacje pozarządowe - rozpoznane środowisko - dobra współpraca - wykwalifikowana kadra - duża oferta świadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> - brak mieszkań chronionych - brak Domów Dziennego Pobytu - brak pogotowia opiekuńczego - mała liczba rodzin zastępczych - słaby przepływ informacji (media, plakaty) w nagłaśnianiu problemu - mała liczba miejsc pracy - spadek ilości podmiotów gospodarczych - schematyczność działania - brak innowacji - biurokracja - częściej „ryba” niż „wędka” - brak instytucji dla ofiar przemocy - brak możliwości zapewnienia opieki dzieciom dotkniętym przemocą i patologią - brak jednolitych procedur - brak konkretnych rozwiązań dot. przewożenia odbieranych dzieci z interwencji (nie dotyczy przemocy) - rygorystyczne przepisy prawa - często zmieniający się system prawny - brak narzędzi do realizacji zadań ustawowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby organizacji pozarządowych - współpraca między instytucjami i organizacjami - środki unijne - wolontariat - budowanie społeczeństwa obywatelskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - emigracja - brak wiedzy i świadomości władz - brak dostatecznej ilości środków finansowych na wypłaty świadczeń (dużo środków na koniec roku) - zwiększająca się liczba ujawnionych przypadków przemocy - alkoholizm

IV. CELE

Celem strategii jest rozwiązywanie ważnych problemów społecznych w naszym powiecie oraz planowanie i realizacja wyznaczonych zadań w zakresie polityki społecznej.

Propozycji celów szczegółowych możliwych do zrealizowania w ramach poszczególnych celów operacyjnych nie należy traktować jako rejestru zadań do wykonania. Mają one znaczenie inspiracji i wskazań, w jakim kierunku winno iść planowanie operacyjne przy realizacji celu strategicznego. Z tego względu propozycje celów szczegółowych są przedstawione skrótowo, w sposób szkicowy, jako zarys, który należy dopiero rozwinąć i nadać formę projektu.

Cele operacyjne i szczegółowe:

1. Właściwie funkcjonująca rodzina:

- Budowanie świadomości procesu wychowawczego w kierunku podnoszenia aktywności i kompetencji zawodowych,
- Działania profilaktyczne o charakterze zawodowym skierowane do dzieci i młodzieży z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Wspieranie osób, które z własnej inicjatywy podejmują działania o charakterze zawodowym,
- Modelowanie procesu usamodzielnienia,
- Zorganizowanie kompleksowego poradnictwa i wsparcia dla rodziny,
- Profilaktyka mająca na celu zapobieganie patologiom społecznym,
- Tworzenie i prowadzenie grup samopomocowych dla rodzin zastępczych,
- Prowadzenie działań dążących do odbudowy więzi rodzinnych, tradycji rodzinnych, propagowanie autorytetów i prawidłowych postaw,
- Promowanie inicjatyw społecznych wspierających rodziny,
- Zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy domowej,
- Stworzenie pogotowia rodzinnego,
- Zorganizowanie kompleksowego poradnictwa i wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą.

2. Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych:

- Dążenie do stworzenia bazy danych statystycznych dot. osób niepełnosprawnych oraz ich oczekiwań i potrzeb,
- Lepsze warunki i jakość życia osób niepełnosprawnych,
- Efektywne lokalne systemy profilaktyki i pomocy osobom niepełnosprawnym.

3. Aktywni seniorzy:

- Promowanie pomocy sąsiedzkiej oraz wolontariatu,
- Prowadzenie działań dążących do odbudowy więzi rodzinnych, tradycji rodzinnych, propagowanie autorytetów i prawidłowych postaw.

4. Ekonomia społeczna:

- Rozpowszechnianie informacji na temat ekonomii społecznej,
- Uczestnictwo w szkoleniach z zakresu ekonomii społecznej,
- Korzystanie z dobrych praktyk.

5. System pomocy społecznej:

- Sygnalizowanie problemów związanych z realizacją ustaw,
- Udział w szkoleniach z zakresu obowiązujących przepisów prawa,
- Sygnalizowanie problemów związanych z nadmiernym obciążeniem organizacyjnym i finansowym samorządów,
- Szukanie możliwości uzupełnienia braków w środkach zewnętrznych,
- Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego,
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze i dla istniejących rodzin zastępczych.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Strategii na lata 2013-2020 będą środki finansowe pochodzące z:

- budżetu powiatu,
- budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- programy celowe,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

VI. SYSTEM REALIZACJI I MONITORINGU

Zasadniczymi narzędziami realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Człuchowskim będą programy powiatowe, w szczególności dotyczące wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, seniorów oraz ekonomii społecznej.

Podstawą monitorowania i ewaluacji Strategii będą raporty z jej realizacji. Raporty z realizacji będą sprawozdaniami sporządzanymi raz w roku, za które odpowiedzialny będzie Kierownik PCPR w Człuchowie, przekazując je radzie Powiatu Człuchowskiego.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Powiatu Człuchowskiego

Tadeusz Lisowski